

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

A politikai okvetetlenkedők.

Kiabálnak most naponkint a képviselőházban a legujabban kivált függetlenségek, vagy is jobban mondva a függetlenségi balpárt tagjai. A Zoltánok és Györgyök, ezek a politikai faiseurök azok, akik naponkint neki-eresztenek egy-egy hazafias aggodalmat a tisztelt Házban.

Siránkoznak, jajgatnak egész „katzenjammert” csapnak, hogy hát most már mi lesz ebből a szegény, sanyargatott nemzetből? Oblös torokkal, vad hangon szidják az egész koalíciót, de különösen a függetlenségi pártot, amiért — elárulja a hazát. Arulást emlegetnek: ezt kiabálják lapjaikban és gyűléseiken meg a Házban.

Kossuth, Apponyi, Andrássy, ez valamennyi becsapta, lóvá tette a nemzetet, csak ők egyedül azok, akik még nem voltak kaphatók erre a célra. Minden államférfiunk elárulta már — szerintük a hazát, csak — oh magyar nemzet — Lengyel Zoltán, a „tisztes-séges” a „talpig becsületes” és az a gyapjas, hosszú hajú, Nagy György védelmezik már csak a hazánkat, nemzetünket. Oh magyar nép, ezek fognak megmenteni! Igazán beillik jó vicceknek.

Ezeknek a politikai handabandázóknak nem tetszik semmi sem, akár mit is csinál a kormány. Minden ellen találnak kifogást, még a kákán is csomót keresnek és találnak.

Ez azonban még nem magasztalása a kormánynak, mert van nála is sok kifogásolni való. De mindezen hibái mellett sem tagadhatja senki sem nyugodt lelkiismerettel azt az óriási munkát, melyet ez a nemzeti kormány végzett rövid uralkodási ideje alatt országunk és népünk haladása és anyagi boldogulása érdekében.

Hiszen többet tett, a bajok enyhítése érdekében két év alatt, mint a liberális kormányok majdnem egy félszázad alatt! Azok a néposztályok, amelyeket megszálva tartott eddig a liberálisták, a szabadelvűség uralmának a hatalma, azok a néprétegek, amelyeknek a keserűség pohara már teljesen megtelt, — azok mind valamennyien, mikor a nemzeti kormány vette át az uralmat, fellélegzettek, felsóhajtottak és kérték, követelni kezdték. Minden osztály arra törekedett, hogy az ő bajait lássa a kormány legveszedelmesebbeknek, hogy minél

előbb az orvosláshoz, a gyógyításhoz lásson. Államférfiaink hozzá is láttak és emberi munkát végeztek ezen rövid idő alatt. Ha nem is történt minden a mi kívánságunk szerint, ha sok hiba is van a hozott törvényekben, még sem szabad lekicsinyelni a végzett munkát. Az igazság igazság marad akkor is, ha Lengyel Zoltánok és Nagy Györgyök akarják is eltemetni.

A kormány egy egész csomó szociális törvényt hozott már és most már megint több üdvös törvényjavaslattal áll a nemzet elé. Ezeket nem szabad elfelejtenünk, mikor a kormány tetteit és politikáját bíráljuk és kritizáljuk.

Nemzetünknek és népünknek csak örülnie kellene azon a nevezetes fordulóponton, hogy ez a kormány már nem merő közjogi kérdésekkel bibelődik, hanem a szociális alkotások tereére lép, szociális politikát folytat. Még a függetlenségi miniszterek is belátták, hogy Magyarországot csak úgy lehet komolyan függetlenné, önállóvá és szabadabbá tenni, ha annak népét előbb erőssé, előbb gazdaggá és így függetlenné, szabadabbá teszik. Mert az a nép, amely gazdag, hatalmas, az magától is szabadabbá, önállóvá lesz, azon még a pokol kapui sem vesznek erőt, nemhogy egy idegen faj, amelyhez csak mesterségesen fűzték — leteperni volna képes.

Es most, mikor átérzi a kormány hivatását, dolgozik, szorgalmasan igyekszik végezni a kötelességét, akkor elő áll egy csomó „zöld” politikai és kezd dolgozni — frázisokkal. A nemzet fenmaradása, függetlensége kívánja, hogy komoly munkát, hasznos dolgot végezzen a nemzet által megbízott képviselőház.

A kormánytól ne féltsük a hazát, hanem igenis aggodalommal nézzünk a jövőbe és elszorult szívvel kíséreljük figyelemmel a nemzetet, hogy mit is fog válaszolni annak a pár politikai akrobatának, akik megint frázist és bombasztot akarnak a komoly és sürgős munka helyébe állítani.

Frühvirth Mátyás.

Miért mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtónk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a

KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

Katholikus Népszövetség megalakulása Bácsborsódon.

— Latinovics Pál a szövetségben. —

Március 25-én alakult meg Bácsborsódon a katolikus népszövetség helyi szervezete Szent mise után a plébánián értekezlet volt, melyen megjelentek: méltóságos Latinovics Pál nyugalmazott főispán, Markovics Béla községi jegyző, Bauer József bíró, Fehérváry Sándor kántortanító, több földbirtokos, iparos stb.

Ketterer Mihály plébános előadja az értekezlet célját, a katolikus népszövetség megalakulását.

Ezután Latinovics Pál nyugalmazott főispán gyújtó lelkesedéssel teli beszédet intézett a jelenlevőkhez. Nem elég a mai időben, ugymond, csak templomban magát katolikusnak vallani, hanem a közélet minden terén ki kell mutatnunk katolikus voltunkat. Bárhol fordulunk meg, mindenhol valljuk hitünket, ne szégyeljük ezt, mert különben elárulnánk isteni Mesterünket. Az egyesülésben van az erő, nekünk tömörülnünk kell, hogy visszaverjük katolikus szent vallásunk ellenségeit. Támadni nem fogunk, a más vallásnak meggyőződését tiszteletben tartjuk, de a mi szent hitünk elleni támadásokat már többé tűrni nem fogjuk és ezért szükséges a katolikus népszövetség. Mérheterlen érdeme van a katolikus papságnak hazánk fennállása s boldogsága ügye körében. A történelem, az élet tanítója mondja ezt nekünk, ki az ellenkezőt mondja — tudva hamisakat állít. Azért kérve kéri a jelenvoltakat, hogy szívük, lelkük egész melegével csatlakozzanak a katolikus népszövetség táborához, mert az összetartás az imponál. Azért ütök már a dobot ellenségeink a sajtójukban, mert tudják, hogy ha a katolikusok összetartanak, akkor nem megy olyan könnyen szent hitünk támadása s gyalázása.

Ezen gyújtó beszéd hatása alatt a Katolikus Népszövetség helyi szervezete megalakult Bácsborsódon.

Helyi igazgató lett Ketterer Mihály plébános, csoportvezetők Bemer József, Fehérváry Sándor. A tagok száma eddig 50.

Anonymus.

Ujfutakon.

E hó 25-én megalakult a Népszövetség A délelőtt tartott gyűlésen Eigl József apátplébános és Werner Mihály káplán meggyőző beszédei után 210 tag jelentkezett. Megválasztották: helyi igazgatóvá Eigl József apátplébános, helyettesévé Werner Mihály káplán és kilenc csoportvezető. A gyűlés jegyzője Helferich János tanító volt. Ófuton délután szervezkedő értekezlet volt.

Szondon.

Miről prédikáltunk, mit értekezleteinken bőségesen kifejtettünk és népünk szegény hajlékaiba bekopogtatva sokszor órákon át magyaráztunk: március 25-én megalakult. A katolikus Népszövetség!

Tudja egész Bácska, hogy itt nálunk, Szondon 4—5 évnek előtte a minden emberi méltóságból kivetkőzött szociáldemokraták

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Körmőczy Ernő. 87

Mindjárt a rákövetkező napon Signor Antonio felesége, Donna Emilia látogatott el a templomhoz, hogy San Pasqualnak, a leghasználhatóbb szentnek tanácsát kérje ki. Mert bizony az ősz óta nagyon gyengén látogatták Don Antonio színházát. Hiába! A nép szükében volt a pénznek, mulatságra sehogyan sem tellett.

Don Antonio most már azon törte fejét, miként lehetne egy-egy előadást kevesebb költséggel kiállítani. Ezentulra már egy pár lánggal kevesebbet égetett, s a pompás, fényesen szerkesztett díszleteket sem alkalmazta mind.

Csak hogy ez elhibázott gondolat volt tőle. Mikor a közönség kedve amugyis megcsappant, hogy a színházat látogassa, valóban ügyetlenség megkurtítani a hercegnők uszályát, meg a királyok koronáján az aranyfésztiket kimélni csak azért, hogy több maradjon a konyhára.

Még hagyján, ha más társulatnál teszi meg az ember, de marionettszínháznál, minden ily önkényes változtatás csak gyengíti a bevételeit. Ennek pedig kizárólag az az oka, hogy a marionettszínház közönség jobbjára a serdülő ifjúságból kerül ki. Eretebb közönség még fölérti valahogy, hogy a kiadást néha-néha mérsékelni kell, de biz a fiatal-ság csak egyféleképp kíván minden darabot.

A közönség egyre fogyott, s Don Antonio is azon mértékben szorította meg a kiadást. A két hegedűs, Elia apó meg a Tomaso testvér, kik a felvonások közt szoktak játszani, most már valóban fölöslegessé váltak.

Ez a két vak egyébképen szépen keresett azzal, hogy a halottasházakban meg a sátoros ünnepeken szerepelt, s ugyancsak jól fizették őket. Azért Don Antonio rövidesen kiadta az utjukat, s színházába egy kintornást szerződtetett.

S épen ez volt a veszte. A sok városbeli suhanc meg inassereg egymásután maradozott el tőle. Tudni sem akatak arról a nyikorgó szerszámról. Összebeszéltek, hogy a színháznak addig tájkára sem néznek, míg a két vak zenézt vissza nem fogadja. S szavuknak álltak. Don Antonio bábúi most ott ugrálhattak a bámeszködő, üres padok előtt.

Ez a sok siheder máskor inkább a vacsoraidőt koplalta végig, sem hogy elmulassa a színházat, most nem is mutatta magát a közelben. Biztosra vették, hogy Don Antonio utoljára is beadja a derekát, s a darabokat szokott módon adja majd elő.

Csak hogy Don Antonio valódi művészcsaládból származik. Atyja és bátyja szintén bábszínháztulajdonosok, sógora, s rokonai egy szálíg mind értenek ehhez a mesterséghez. O maga tán mégis a legügyesebb köztük. Olyan hangutánzó, hogy messze vidéken sem találná párját; egész sereg bábút egyszerre tud mozgásba hozni, s a nagy Károlyról szóló krónikához az egész szöveget kiülről tudja már.

Don Antonio művészelkét szörnyen bántotta az ifjúság eljárása. De nem tudta magát rászánni arra, hogy visszafogadja a két vak muzsikust. O úgy kívánta, hogy az ő művészetét, s ne ezeket jöjjenek bámulni a színházba.

Fordított egyet eddigi módszerén, s a legjobb, a legfényesebb darabokat szedte elő, — de újra hiába.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

K. Kula. Annyira magánügy, hogy lehetetlen közölnünk.

K. E. Bocsásson meg, ha egy kicsit megkurtítottuk, de szükiben voltunk a helynek.

P. Horgos. A hátralék március végéig szól és a megindulás első félhónapjára.

239/1908. végrh. szám.

343 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszéknek 1908. évi 221. számú végzése következtében Kovács Mihály szabadkai lakos javára özv. Maurer Alajosné szabadkai lakos ellen 500 kor. s járulékaik erejéig 1908. évi január hó 19-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 213 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butor és egy lánc Tompa-Szkenderjári homok föld tulajdonjoga nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szabadkai kir. járásbíró 1908. évi V. 136/2. számú végzése folytán 500 kor. és eddig összesen 77 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Tompa pusztán leendő megtartására 1908. évi április hó 7. napjának délelőtti 11 órája, a VII. kör. Lakatos-utca 303. sz. házában leendő megtartására 1908. évi április hó 8-ik napjának délelőtti 8¹/₄ órája határidőül kitézetek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szabadkán, 1908. évi március hó 23-ik napján.

Bende,

kir. bír. végrehajtó.

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést állvány nélkül. 144-73

Szőlőoltványokat

szállít, faj-tisztaságért jótállva leg-dusabb választékban a már évek óta első-nek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES,

— Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye). —

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról. 126-47-34

SZOLID FIATALEMBER

oly kath. családot keres, ahol családias és teljes ellátásban részesülhetne. Bővebb felvilágosítás: a Kiadóhivatalban!

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrásich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legolesőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

cserépkálya készítő. Szabadka, II., László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSEG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV. Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adóznak vissza.
Hirdetések arszabály szerint.

A politikai okvetetlenkedők.

Kiabálnak most naponkint a képviselőházban a legujabban kivált függetlenségi, vagy is jobban mondva a függetlenségi balpárt tagjai. A Zoltánok és Györgyök, ezek a politikai faiseurök azok, akik naponkint nekiéresztenek egy-egy hazafias aggodalmat a tisztelt Házban.

Sirátkoznak, jajgatnak egész „katzenjammert” csapnak, hogy hát most már mi lesz ebből a szegény, sanyargatott nemzetből? Oblös torokkal, vad hangon szidják az egész koalíciót, de különösen a függetlenségi pártot, amiért — elárulja a hazát. Arulást emlegetnek; ezt kiabálják lapjaikban és gyűléseiken meg a Házban.

Kossuth, Apponyi, Andrássy, ez valamennyi becsapta, lóvá tette a nemzetet, csak ők egyedül azok, akik még nem voltak kaphatók erre a célra. Minden államférfiunk elárulta már — szerintük a hazát, csak — oh magyar nemzet — Lengyel Zoltán, a „tisztességes” a „talpig becsületes” és az a gyapjas, hosszú haju, Nagy György védelmezik már csak a hazánkat, nemzetünket. Oh magyar nép, ezek fognak megmenteni! Igazán beillik jó viccnek.

Ezeknek a politikai handabandázóknak nem tetszik semmi sem, akár mit is csinál a kormány. Minden ellen találnak kifogást, még a kákán is csomót keresnek és találnak.

Ez azonban még nem magasztalása a kormánynak, mert van nála is sok kifogásolni való. De mindezen hibái mellett sem tagadhatja senki sem nyugodt lelkiismerettel azt az óriási munkát, melyet ez a nemzeti kormány végzett rövid uralkodási ideje alatt országunk és népünk haladása és anyagi boldogulása érdekében.

Hiszen többet tett, a bajok enyhítése érdekében két év alatt, mint a liberális kormányok majdnem egy fél-század alatt! Azok a néposztályok, amelyeket megszálva tartott eddig a liberálisizmus, a szabadelvűség uralmának a hatalma, azok a néprétegek, amelyeknek a keserűség pohara már teljesen megtelt, — azok mind valamennyien, mikor a nemzeti kormány vette át az uralmat, fellélegzettek, felsóhajtottak és kérni, követelni kezdték. Minden osztály arra törekedett, hogy az ő bajait lássa a kormány legveszedelmesebbeknek, hogy minél

előbb az orvosláshoz, a gyógyításhoz lásson. Államférfiaink hozzá is láttak és emberi munkát végeztek ezen rövid idő alatt. Ha nem is történt minden a mi kívánságunk szerint, ha sok hiba is van a hozott törvényekben, még sem szabad lekicsinyelni a végzett munkát. Az igazság igazság marad akkor is, ha Lengyel Zoltánok és Nagy Györgyök akarják is eltemetni.

A kormány egy egész csomó szociális törvényt hozott már és most már megint több üdvös törvényjavaslattal áll a nemzet elé. Ezeket nem szabad elfelejtenünk, mikor a kormány tetteit és politikáját bíráljuk és kritizáljuk.

Nemzetünknek és népünknek csak örülnie kellene azon a nevezetes fordulóponton, hogy ez a kormány már nem merő közjogi kérdésekkel bibelődik, hanem a szociális alkotások tereére lép, szociális politikát folytat. Még a függetlenségi miniszterek is belátták, hogy Magyarországot csak úgy lehet komolyan függetlenné, önállóvá és szabadabbá tenni, ha annak népét előbb erőssé, előbb gazdaggá és így függetlenné, szabaddá teszik. Mert az a nép, amely gazdag, hatalmas, az magától is szabadabbá, önállóvá lesz, azon még a pokol kapui sem vesznek erőt, nehogy egy idegen faj, amelyhez csak mesterségesen fűzték — leteperni volna képes.

Es most, mikor átérzi a kormány hivatását, dolgozik, szorgalmasan igyekszik végezni a kötelességét, akkor elő áll egy csomó „zöld” politikus és kezd dolgozni — frázisokkal. A nemzet fenmaradása, függetlensége kívánja, hogy komoly munkát, hasznos dolgot végezzen a nemzet által megbízott képviselőház.

A kormánytól ne féltsük a hazát, hanem igenis aggodalommal nézzünk a jövőbe és elszorult szívvel kíséreljük figyelemmel a nemzetet, hogy mit is fog válaszolni annak a pár politikai akrobatának, akik megint frázist és bombasztot akarnak a komoly és sürgős munka helyébe állítani.

Frühvirth Mátyás.

Miért mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő, magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtóunk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a
KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

Katholikus Népszövetség megalakulása Bácsborsódon.

— Latinovics Pál a szövetségben. —

Március 25-én alakult meg Bácsborsódon a katolikus népszövetség helyi szervezete Szent mise után a plébánián értekezlet volt, melyen megjelentek: méltóságos Latinovics Pál nyugalmazott főispán, Markovics Béla községi jegyző, Bauer József bíró, Fehérváry Sándor kántortanító, több földbirtokos, iparos stb.

Ketterer Mihály plébános előadja az értekezlet célját, a katolikus népszövetség megalakulását.

Ezután Latinovics Pál nyugalmazott főispán gyújtó lelkesedéssel teli beszédet intézett a jelenlevőkhöz. Nem elég a mai időben, ugymond, csak templomban magát katolikusnak vallani, hanem a közélet minden terén ki kell mutatnunk katolikus voltunkat. Bárhol fordulunk meg, mindenhol valljuk hitünket, ne szégyeljük ezt, mert különben elárulnánk isteni Mesterünket. Az egyesülésben van az erő, nekünk tömörülnünk kell, hogy visszaverjük katolikus szent vallásunk ellenségeit. Támadni nem fogunk, a más vallásnak meggyőződését tiszteletben tartjuk, de a mi szent hitünk elleni támadásokat már többé tűrni nem fogjuk és ezért szükséges a katolikus népszövetség. Mérheterlen érdeme van a katolikus papoknak hazánk fennállása s boldogsága ügyében. A történelem, az élet tanítója mondja ezt nekünk, ki az ellenkezőt mondja — tudva hamisakat állít. Azért kérve kéri a jelenvoltakat, hogy szívük, lelkük egész melegével csatlakozzanak a katolikus népszövetség táborához, mert az összetartás az imponál. Azért ítik már a dobot ellenségeink a sajtójukban, mert tudják, hogy ha a katolikusok összetartanak, akkor nem megy olyan könnyen szent hitünk támadása s gyalázása.

Ezen gyújtó beszéd hatása alatt a Katolikus Népszövetség helyi szervezete megalakult Bácsborsódon.

Helyi igazgató lett Ketterer Mihály plébános, csoportvezetők Bemer József, Fehérváry Sándor. A tagok száma eddig 50.

Anonymus.

Ujfutakon.

E hó 25-én megalakult a Népszövetség A délelőtti tartott gyűlésen Eigl József apátplébános és Werner Mihály káplán meggyőző beszédei után 210 tag jelentkezett. Megválasztották: helyi igazgatóvá Eigl József apátplébános, helyettesévé Werner Mihály káplán és kilenc csoportvezető. A gyűlés jegyzője Helferich János tanító volt. Ófuton délután szervezkedő értekezlet volt.

Szondon.

Miről prédikáltunk, mit értekezleteinken bőségesen kifejtettünk és népünk szegény hajlékaiba bekopogtatva sokszor órákon át magyaráztunk: március 25-én megalakult. A katolikus Népszövetség!

Tudja egész Bácska, hogy itt nálunk, Szondon 4-5 évnek előtte a minden emberi méltóságból kivetkőzött szociáldemokraták

500—600 embert gyűjtöttek haza és vallásellenes zászlójuk alá; és voltak fényes szociálista népgyűlések, kikiáltások: hogy le az urakkal, ki a határba és osztozkodjunk mások, az uraságok és vagyonos osztályok birtokán! Ussük be az urak tágas ablakait! Mit tényleg meg is tettek. Tudván, hogy a rend főtartása végett kiküldött szolgabíró Gräber Ferencz földbirtokos házában van, óriási lármával, fejszékkel, vasvillákkal, hatalmas dorongokkal nekiesetek a Gräber ház falainak, ablakainak és óriási pusztítást vive véghez a ház falazatán az ablakokat egytől egyig bevették. Egyedül a jó Isten a megmondója, mi minden barbár kegyetlenség, gyilkosság, vérengzés történik, ha még az éjjel egy század katonaság külön vonattal ki nem jön Szondra és fegyveres hatalommal el nem nyomja a lázadást.

A nyilvános fölvonulások ezzel elmaradtak; de a kedélyek még egyre forrtak, mert a bujtogató szociáldemokrata vezérek föl nem hagyták megkezdett izgatásaikat, hanem dolgoztak, piszkálódtek, bujtogattak.

De végre belátták már ők is, hogy rossz uton haladtak és nap-nap után visszatérnek az igazság és tisztesség útjára.

Egytől-egyet megjelentek a katolikus Népszövetség értekezletein; szívörömet helyeselték; többen igaz apostolként házról-házra menve gyűjtötték a tagokat; és kapunk is! Hála Istennek! van szépen. Ennyit még csak remélni sem merésztünk.

Főtisztelendő Rechner Konrád apatini plébános német-, magyar- és Szorgh Antal szondi káplán, sokak beszéde után ugyanis 174 taggal megalakult a katolikus Népszövetség, melynek igazgatójává Szorgh Antal káplán választott meg. Csoportvezetőik pedig: Sandorov Márkó, Piller Bernát, Sokac Tuna, Kemény János, Horn Ferencz, Butkovic Franya, Wellenreiter János, Butkovich Pava, Horting Kristóf és Mihalek Jósó nevezettek ki.

Csak nem rég szociálista és még ma is patriarchális életet élő néptől (hol 15—20 személy 2—3—4 családapával az élén a starešina föltétlen uralma alatt áll) ez a 174 szám tulajdonképen 300-at jelent. Különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy az intelligencia és a községi előjárók tekintélyes tagjai mellett legjobb, leggazdagabb és legértelmesebb polgáraink állanak a katolikus Népszövetség táborában.

Köszönet Rechner Konrád plébános urnak szép és lelkes szavaiért, köszönet a mi igaz, őszinte jó apostolainknak: Pillernek, Peichinnek, Keménynek és Mihaleknek!

Halljad Izrael.

— Néhány szó a talmudról. —

A rabbinus védekezése.

„Igy felelhetnék általánosságban; de én be fogom bizonyítani, hogy a legtöbb hely, nem is olyan fatális, mint t. cikkirő gondolja. B. válaszában ezeket írja: „Hogy ártatlan vagy bűnöst, erre nem is akartam kiterjeszkedni.“ Ez igen naiv megjegyzés. Hát a mostani bíróság előtt talán nem drága az ártatlan ember élete? Naiv is azon megjegyzés „Ilyen cerimóniák tanúzások alkalmával a gójak megmentésére nincsenek előírva.“ Egy zsidó törvénykönyv, mely csak zsidóknak szól, mely más nép fölött nem ítélt, minek foglalkozzék olyasmivel, a mihez absolute nem volt joga. Igaza van, hogy ott (Szanhedrin 37. a.) *Izrael áll a szövegben.* En csak azt vitattam, hogy ez nem önálló tétel, hanem az egész Misna a tanukra vonatkozik és csak avval áll összekötésben. Nézzé kérem a misna kezdetét „Hogyan kell megfélemlíteni a tanukat“ és annak végzavát „Ne féljetez azért az igazat megmondani“ mert „a bűnös vesztésénél ujjong a föld;“ akkor On is meg fog győződni, hogy ugy van, ahogy én magyaráztam. A talmudot nemcsak olvasni, hanem érteni is kell.“

Petrányi válasza.

Rabbi ur a takarodót fujja. Enged már. Első cikke tele volt csatakiáltással; ebben örül, ha csendesen visszavonulhat. Először

nagy hetykén odavetette: „az Eisenmenger-féle hamisítványból dobálok“, most — hej, de másképen ír! „Orül“, mint mondja, hogy az eredeti szöveget tanulmányozom. — A részletkérdések közül az elsőnél is meghátrál. Első ízben (3. pont) ezen idézetemről, hogy t. i. aki egy *izraelitát* megöl, annyi, mintha az egész világot tönkretette volna stb. fenhéjázó modorban azt írta, „az idézet egy közönséges hamisítvány“. Most csinálja a retrádát; jóval alább adja már, s így ír erről: „én csak azt vitattam, hogy nem önálló tétel“. (Hej pedig, de hogy nem az; önálló talmud-axioma!) Mikor az ember Schwebel ur első cikkét (3. és 4. pontot) olvasta, azt hitette; nemcsak hogy az idézett helyeken, de még a hetedik határban sincs ez a szó „izraelita“, és most rabbi ur ismételtén, őszintén bevallja: „igazam van, hogy ott izraelita áll.“ Szép a rabbi urtól. Mégis csak okosabb lesz az ember, ha enged. — Miután a fődologot megengedte, a többi most már egyszerű. En azon csodálkoztam: miért mondja a talmud, hogy aki egy *izraelitát* megöl, az követ el ilyen a rabbi ur szerint „fejben járó bűnt“ s mért nem mondja oda a talmud, hogy a gójt sem szabad ártatlanul megölni. Rabbi ur azt mondja erre, hogy egyszerűen azért nem, mert más nép fölött a talmud nem ítélt, ehhez absolute nincs joga. Megjegyzem, hogy most a rabbi ur százsoros jogsértéssel vádolja vallási főkönyvüket és jobb tudása ellenére mondja ezeket. Rabbi ur, itt önnek egyszerűen nem hiszünk. Mintha bizony ön azt nem tudná, hogy a talmud száz és száz helyen szól a nem-zsidókról, hogy egyik hatalmas, még pedig a legkegyetlenebb s a keresztények elől legjobban rejtett szakasza (Abadá záró), csaknem kizárólag a nem-zsidók dolgát tárgyalja s hogy a Schulchan A.-nak vagy 100 rendelkezése szól az akumokról, a nem-zsidókról. Legyünk őszinték rabbi ur! A talmud itt izraelitáról akart szólni, hiszen szerinte az *igazi ember csakis az izraelitánál kezdődik* és ha valami dicsőséges és hízegő dologról van szó, akkor mindig izraelitáról beszél vagy izraelitáról érti az egészet. — Ez az igazi talmudi szellem, és rabbi ur ezt nem tudná? Látja, én is mondhatnám önnek: érteni kell a talmudot. Ugy-e most már lesz kegyes megengedni, hogy e hely mégis csak egy kis nemzeti hűségocskát foglal magában. En többet e hellyel nem akartam. Rabbi ur! aki így ír, mint ön: „Naiv is azon megjegyzés“, annak nem jól áll, ha mást naivsággal vádol!

A rabbinus védekezése.

„(Szanhedrin 58 b.) Igaza van abban is, hogy ott a szövegben áll *Izraelita* és én mégis embernek magyaráztam; de igen tisztelt cikkirő ur tudja, hogy miért, mert rögtön a tétel támogatásra bizonyítékot hoz az írásból, mint írva van: „Ki embert üt, az megsejti a szentet.“ Az pedig általános és logikus szabály: *A bizonyíték mindig csak annyit bizonyíthat, mint amennyi benne van, sem kevesebbet, sem többet.* A versben pedig csak ember áll és nem *Izraelita*. Az elsőnél áll csak Akum, a másikkal nem, tehát az ütő lehet akárki — izraelita izraelitát, vagy ember embert. — Az elsőnél ha üt, más sententiát mond, mint a másikkal ha üt, tehát világos, hogy ott más az ütő. Továbbá szorosán mellette áll „Ha valaki barátja ellen felemeli kezét, ha nem is üti, akkor is gonosznak nevezetik.“ Tehát ott sincs szó *Izraelitáról*. Tehát „valótlanságot“ nem állítottam.“

Petrányi válasza.

Hát rabbi ur, kiugrottunk a bokorból! ? Tehát, amit első cikkében „ferdítésnek“ mondott, amiről váltig erősítgette „ott nem arról van szó *Izraelita* volt-e, akit megöltöttek“ — most, sarokba szorítván, ugyanarról bevallja: „Igazam van abban is, hogy ott a szövegben *izraelita* áll.“ Lám, lám! Kár volt először is *letagadni*. Tudja mit, Schwebel ur? Amit akkor írtam e helyről, azt feltétlenül, minden megszorítás nélkül fentartom. Engedjen meg, ha a Calvarynál kapható leg-hitelesebb babiloni talmudkiadás hivatalos magyarázatában még a szentírásból vett idézetre vonatkozólag is az áll: „itt adam, em-

ber alatt *izraelita* értendő“, akkor én az ön hosszas, a szöveggel és hiteles magyarázattal teljesen ellenkező, „logikus“ (így írva a rabbi ur szerint!) és mégis nagyon homályos fejtegetésére egy fél fityinget sem adok. Nekem a Goldschmidt Lázár magyarázata százszer jobban imponál, mint akár 12 rabbié! Ismerjük mi a talmudot annyira, hogy nem gondoljuk, miszerint a talmudi felfogás értelmében egy szegény gójnak az arculütése az isteni fölség arculütésével egyenlő lehetne. *Ilyent csak izraelitáról állíthat a talmud, de gójról soha!* S ha ezen idézetemet: „ha egy akum vagy noachida egy izraelitát megüt, halált érdemel“ ön nem kifogásolta előző cikkében, hát ezt a közvetlenül amaz után következő mondatot miért ne engedné meg? ! Hisz mindkettő egyformán bizonyítja a „kis nemzeti hűségot.“ Nem ilyen, hanem a *hamis esküt megengedő* helyekre kellett volna több védelmet fordítania!

Izenet dr. Singer Bernát urnak és többeknek.

Kis türelmet s több higgadtságot kérünk! A józan ész azt diktálja, várjuk be a *egész vita leközlését* és akkor talán majd mindenki, kiben vak elfogulatlanság nincs, átfogja látni, hogy a vitában olyanok szerepeltek, akik a talmudnak sok „betűjét ismerik“, akik a *zsidóság érdekében is helyén való* tartják a talmudjavítást és a reformmozgalmat, s akik, a nélkül, hogy szükségesnek tartanak a Singer-féle: „tudatlanság együgyűség stb.“ szavakkal való meggondolatlan dobálódzást, képesek az *igazságot* konstatálni. Singer ur pedig, — a mi a személyes oldalát illeti a dolognak, — az ő nagyképű, másokat olyan nagyon lekicsinylő s épen ezért okos emberek között ismeretlen modorban irt cikkére részint a vita további közlésével, (hiszen a kalocsai rabbi is majdnem ugyanígy védekezett) részint az után megkapja a kellő választ.

Petrányi Ferencz.

(Folyt. köv.)

Az obstrukció. Kész a technikai obstrukció ez a mai ülés eredménye. Formális határozattal egyik ellenzéki párt sem mondta ki a technikai obstrukciót, de megcsinálja. Ma negyed 1 órakor kezdtek a napiread tárgyalását, idáig a tegnapi eseményeket firtatták. A házszabályrevíziós indítvány sorsa ezzel megint bizonytalanná vált.

A horvát ügyek. Josipovich horvát miniszter reggel megérkezett Bécsből és nyomban Wekerlét kereste fel, akivel hosszabb ideig tanácskozott. O hozta a hirt, hogy báró Rauch bán nem megy a királyhoz s Bécsből egyenesen Zágrábba utazik. A miniszterelnök délelőtt Supilóval is konferált. A folyosón gyanakodva nézték ezt a gruppot.

— Ugy halljuk, — mondta egyik képviselő — hogy Horvátország megkapja a pénzügyi önállóságot s ennek fejében leszerelnek. Ugy látszik, hogy Supiló is bankormányzó akar lenni.

HIREK.

Tájékoztató.

Március 29. Kladek László felolvasása d. u. 4 órakor, a kath. legényegylet dísztermében.

Március 30. A szent Vince egylet közgyűlése délután öt órakor, a Szent Teréz plébánia hivatalban.

Április 2. és 3. Gyermekeknep.

Április 13. A filharmóniai társaság második hangversenye a városi színházban.

— **A kath. sajtóegyesület** javára adományoztak: Erdődy Gyula kalocsai theológus 2 kor., dr. Fontos Gyula, kalocsai theológiai tanár két Uj lap részvény, Jungert Péter, paripási segédlelkész 5 kor., a titeli katolikus olvasókör 2 kor.

— **Adomány.** Gróf Teleky Arvéd országgyűlési képviselő 1000 koronát adományozott egy Ujvidéken emelendő Kossuth-szobor javára.

— **Közügylés.** Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 31-én tartja meg rendes évnegyedes közgyűlését, amelyen betöltés alá kerül az üresedésben levő bácsalmási főszolgabírói és az annak következtében esetleg megüresedő egyéb állás. Ez a közgyűlés dönt az Obláth és tsai nyomdászok kérvényének sorsa felett; amellyel a vármegyei „Hivatalos Lap” nyomtatásáért a vármegye alispánjához fordultak.

— **A kath. népkönyha** és Szent Antal kenyere egyesület hétfőn délután az I. Szabadkai Nőegylettel együtt választmányi ülést tartott. Az ülésen a két egyelet a saját külön ügyein kívül a pünkösdi másnapján tartandó népnepély módozatai felől tanácskoztak és megállapodott a teendőikben. A népkönyha e hó 31-ikére tüzte ki a népkönyha zárónepélyét s azontul csak kenyeret oszt szegényeinek a jövő idényig.

— **Isten házának dicsőségére.** A mélykúti róm. kath. templom számára új orgona készült a jóhirű Angster-cég gyárában. A gépezet helyett a légnyomatu csőrendszer alkalmaztatott. A játszó asztal és a szellőző között az összeköttetés 6 milliméter belső átmérőjű fémsövek segítségével történik, a mely gyorsan és biztosan minden zaj nélkül működik. A mű 7560 koronába került a mélykúti vasut állomásra és Mélykút községének bőkezűségét hirdeti. A hivatalos átvételre illetve kollaudálásra a hatóság kiküldöttje gyanánt szerepelt Berauer József a kalocsai székesegyház karnagya, ki f. hó 23-án az illetékes tényezők jelenlétében a megejtett vizsgálat alapján kifogástalannak, a költségvetés tervezeteivel megegyezőnek találta az orgonát. Az új orgona megáldása és az istentiszteletnél első ízben való alkalmazása Gyümölesoltó boldogasszonykor történt. Adja Isten, hogy a mélykúti templom ezen új ékessége hozzájáruljon az istentisztelet fényének és az áhitat bensőségének emelésére.

— **A Bácsbodrogmegyei Irodalmi Társaság** Zomborban, 1908-ik évi március hó 29-ik napján vasárnap délután 6 órakor a város háza dísztermében tartja a nyolcadik felolvasó ülést, melynek tárgya: Coney Island, a világ legnagyobb mulatóhelye. Amerikai utirajz a New York melletti nagymulatóról. Irta és felolvassa Vértesi Károly.

— **Iskolaügy Bácsujlakon.** Bácsujlakon a politikai község néhány év előtt megtagadta a katolikus iskolák építési költségeinek fedezését. A katolikus hívek ebbe nem akartak belenyugodni, hanem hitközséggé szervezkedtek, és magukat adóztatták meg, hogy előteremtsék az iskolák jókarban tartásához szükséges összeget. Ezen szervezkedés eredménye az, hogy a hitközség már abba a helyzetben van, hogy újraépítheti összes iskoláit. A terveket Jóler Péter vállalkozó készítette, melyek már jóvá lettek hagyva, s így az építkezések megkezdhetők. A bácsujlakiak áldozatkészsége nem vár, de nem is szorul elismerésre.

— **Főszolgabírói hivatal Adának.** Adán mozgalom indult meg, hogy a zentai főszolgabírói hivatal Adára helyezték át.

— **Községi tisztviselőválasztás Csan-tavéren.** Csan-tavéren Sinkovits Mihály lemondása folytán megüresedett esküdt állást e hó 21-én töltötték be választás útján. Az egyetlen jelentkező Milánkovits Félix egyhangulag választott meg. — Ugyanekkor töltötték be — mint levelezőnk írja — az üresedésben lévő végrehajtói állást is. Erre már több pályázó lévén, szótöbbséggel Basch József írnok választott meg. A tisztújító közgyűlésen Császár Péter járási főszolgabíró elnökölt.

— **Nő kórházi orvos.** A főispán a szabadkai Mária Valéria kórház orvosának nőt nevezett ki, Heimann Gertrudis drt. Melesleg megjegyezzük, hogy az új orvosnő rom. katolikus.

— **Halálozás.** Györgyfalvy Jánosné szül. Sámuel Janka folyó évi március hó 27-én reggel 6 órakor életének 44-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Lelki üdvéért az engesztelő szent mise folyó hó 28-án

délelőtt 10 órakor a szent-ferencendi templomban fog az Urnak bemutatni. A boldogult hült teteme folyó évi március hó 28-án délután fél négy órakor I. Bem-utcai (140) lakásából a szentgyörgyi temetőben levő családi sírboltba fog örök nyugalomra helyeztetni.

— **Az utcák világitása.** Szabadkán az ember alig mer hét óra után gyalog végig menni az utcákon. Ennek az oka, hogy az utcai gázlámpák nem égnek. Oly sötét van, hogy az ember nem lát az orránál tovább. Amíg lassan és óvatosan botorkál az utcai sötétben, belebotlik a fáknak kiásott gödörbe, majd egy kiálló esatornarészbe, avagy mindig tarthat attól, hogy félreismerve olyan kellemes meglepetésben részesítik egy oldalalökéssel, ami ellen hamarjában tiltakozni sem képes. Ez az utóbbi sem nagy újdonság. Csakis a Kossuth-utcán és a városháza előtt gyújtják meg idejében a lámpákat. Nem-e volna rendjén, ha azokat mindenütt meggyújtánák a sötétség beállta előtt? Intézkedni kellene a türethetetlen állapot megszüntetése végett erélyes föllépéssel, mert Magyarország harmadik városában világosságot, még pedig rendszeres világosságot is kellene létesíteni.

— **Pályázat.** A zombori királyi törvényszék elnöke négy heti lejáratral pályázatot hirdet az ottani királyi törvényszék üresedésben levő irnoki állásra.

— **Bukások a Bácskában.** Militiesen Kolosa János, Baján Dervadevits Illés fizetés képtelenséget jelentett. Ilies Száva újvidéki. Berlet Gáspár sajkásszentiváni kereskedő ellen az újvidéki törvényszék elrendelte a csődöt. Csátaljáról Wamischer Sándor jelentett fizetése képtelenséget.

— **Kutba bukkott.** Bácskertesről írja tudósítónk: Asztalos János bácskertes lakos vasárnap Zomborban járt a vásáron, ahol bizonyára a jó vásárfőlötti örömeben jól felöntött a garatra. Részegen került haza Bácskertesre, ahol folytatta a korcsmázást. Botorkálása közben fejfelé felé az utcán levő egyik kutba esett. Hétfőn reggel egy asszony vizet akart meríteni a kutból, de a vödör nem akart a vízben elmerülni. Az asszony lenézett a kutba és nagy szörnyűségére egy emberi lábat látott kiemelkedni a vízből. Azonnal jelentést tett a községi rendőrségnek. A szerencsétlenül járt ember holttestét kihúzták a kutból és lakására szállították.

— **Kézrekerült tyuktolvajok.** Említettük a napokban, hogy a tyuklopást a városban és a tanyákon rendszeresen üzik. Jőideig kellett nyomozni rendőrségnek, csendőrségnek egyaránt, míg nem tegnap sikerült a tolvajok nyomára jutni. Valóságos szervezett tolvajbandáról rántották le a leplet. A csendőrség ma összeláncolva kísérte be a tolvajokat a rendőrségre. A város háza udvara valóságos baromfi-udvarrá változott. Hát a tyuktolvajok is megérdemlik a büntetést, de mért nem kísérik így vasaaverve végig az utcákon azokat a sikasztókat, akik százezerek eltüntetésével ezereket tesznek nyomorgókká? Mért ültetik ezeket fiakkerbe?

SZÍNHÁZ.

* **Kis kofa.** Szombatra hirdetett bemutatója csak a jövő héten lesz és helyette F. Szalontai Ferikével Varázskeringő kerül színre. A művésznő, kit hosszú ideig nélkülöztünk, Franci szerepét játssza és hisszük, hogy üdvözlésére zsufolt ház lesz.

* **A vidéki színészet.** Molnár Gyula színtársulata, mely mindössze csak 15 előadással szórakoztatta a kulai közönséget, eltávozott, hogy másutt mutassa be művészetét. Kuláról Verbászra mentek.

M ű s o r:

Szombat: Kis kofa (Szalontai Feriké felléptével.)
Vasárnap: Délutén Ordög mátkája, este Bálkirálynő.

A haj, szakáll és bajusz gyors és dúd növést elősegítő, a hajhullást, kopaszodást és elkorcsosodást meggátoló egyedüli szer az **Illés-LILIAM-HAJSZESZ.** Zsiros hajnál a „Liliom-Hajszesz”, száraznál a „China-Pomádé” használandó. Hajszesz ára 2 kor. China-pomádé 1 kor. Kapható az egyedüli készítőnél: **Illés Antal** vörös kereszt gyógyszerárában a főposta átellenében Szabadkán, Népbank-palota.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőrömezy Ernő.

Van egy színmű „Paladin halála” címen, mely Rolandnak Ronceval mellett vívott harcáról szól. Ennek a darabnak bemutatása akármelyik bábszínházban legalább két napi előkészületet kíván. A közönség annyira szereti, hogy felemelt helyárrakkal akár egy hónapon át telet házat biztosít. Don Antonio megpróbálkozott ezzel is, de kárba veszett minden fáradsága, — egyetlen egy jegy sem kelt el.

Erre aztán lelohadt, megtört büszkesége. Felkereste Elia apót meg a Tomaso testvért, s kérve könyörgött előttük, hogy álljanak be újra hozzá. Csakhogy ezek, mikor látták, mennyire rájuk van szorulva, oly borsos fizetést követeltek tőle, hogy bizonyára minden vagyona rámegegy, ha elfogadja a feltételeket. Sehogysem bírt megalkudni velük.

Most hát úgy élt ott a művészpár a színház mellé épített zugban, mint valami elátkozott mesebeli hős. A nyomor és nélkülözés ott leselkedett már rájuk.

Mindkettő fiatal, vig teremts volt, de most eltűnt ajkukról a derűs, a jókedvű mosoly. Nem a közelgő inség bántotta annyira, mint inkább a sértett büszkeség, hogy ime az ő művészetére sem adnak már semmit.

Egyik nap aztán, mint már említettük, Donna Emilia San Pasquale templomához sietett, hogy nehéz helyzetükben ennek a szentnek tanácsát kérje ki. Ugy gondolta, hogy a templomon kívül álló kőszobor előtt kezdi meg a kilencedet. Alighogy térdre ereszkedett előtte, észrevette, hogy a templom ajtaja nyitva áll.

— Ugyan, mi lehet az oka, hogy nincs zárva a templom? — mormogta maga elé, — ez még tán sohasem történt.

Azzal belépett az ajtón.

Semmi egyebet nem látott ott, csak Fra Felice Krisztusképét, meg a hatalmas perselyt a falon. A korona, meg az a sok ékkő hívogatón, fényesen csillogott meg a félhomályban, s Donna Emilia odalépett egész közel hozzá. Mikor aztán a szemébe tekintett, oly nyájásnak, résztvevőnek találta azt, hogy térdre hullt előtte, s buzgó imába fogott. Megfogadta neki, hogy ha nyomorukban megsegíti őket, egy egész esti jövedelmét teszi a perselybe.

Imája végeztével odalapult a templom-ajtóhoz, s fülelt a járókelők beszédjére. Mert ha ez a kép itt segíteni akar rajtuk, egy-két szóval bizonyára értésükre fogja adni, mit kell majd tenniük.

Nem telt bele két perc, mikor az öreg Assunta tipegett el a két vak asszonnyal a templom előtt. Donna Emilia hallotta Assunta beszédjét, amint megilletődve szólt oda a másik kettőhöz: „Abban az esztendőben történt, mikor a passiójátékot először láttam.” Tisztán hallotta, hogy Assunta „passiójátékot” emlegetett. (Folyt. köv.)

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjusági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

6447/1908. tan. sz.

340-3-3

Árverési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa a th. közgyűlés 520/27583-907. sz. határozata alapján közhírré teszi, hogy az I. kör, Szent-István-tér 56. sz. alatt lévő városháza s ugyanezen téren 57. sz. alatt lévő régi gimnázium lebontása zárt ajánlati versenytárgyalás útján fog biztosítani.

A kellően felbélyegezett zárt ajánlatok **1908. évi április hó 24. napjának délelőtti 10 órájáig** Szabadka szab. kir. város tanácsi iktatójában nyújtandók be.

Ajánlat tehető a városházára és a gimnázium lebontására együttesen, vagy mindkét épületre külön-külön.

Egyéb feltételek a hivatalos órákban a mérnöki hivatalban tudhatók meg, ahol a lebontásra vonatkozó műszaki művelet is megszerezhető.

Szabadka, 1908. évi március hó 21-én.

Dr. Biró Károly s. k.

kir. tanácsos, polgármester.

SZOLID FIATALEMBER

oly **kath.** családot keres, ahol **családias és teljes ellátásban részesülhetne.** Bővebb felvilágosítás: a Kiadóhivatalban!

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, szintartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezental is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban *saját költségemen* a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban vállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*, Vesselőnyi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

195-48

„Gépész“

című műszaki lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona 10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági kate villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab **16 kor.**

Jegyzékek

oégfelirat nélkül 100 darabonként **30 fillérért** kapják a : : : hatók a : : :

Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezettél **IV., Rákóczi-utca 20.**

Lapunk kiadóhivatalában kapható:

A FALU SZÉPE.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Ára a két kötetnek bérmentes

küldéssel **1 korona.**

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron) ivenként	—	08	17	Informatio de Capellanis 10 péld.	—	30
2	Bérmáltak anyakönyve " " "	—	08	18	Informatio de Parochis " " "	—	40
3	Egybekeltek anyakönyve " " "	—	08	19	Kivon. a kereszteltek anyakönyvéből (mer. pap.) 50 drb	1	50
4	Meghaltak anyakönyve " " "	—	08	20	Születési bizonyítv. polgári házasságkötéshez " " "	1	—
5	Misealapítványok naplója " " "	—	05	21	Bérmacédula " " "	—	20
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról " " "	—	06	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. pap.) " " "	1	50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv " " "	—	06	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből " " "	1	50
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv " " "	—	06	24	Családi értesítő " " "	1	50
7	Kegyes alapítványok naplója " " "	—	05	25	Eljegyzési értesítés " " "	1	—
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv " " "	—	06	25b	Insinuatio sponsalium " " "	1	—
8a	" " " küliv " " "	—	06	26	Dimissio " " "	1	—
9	Templompénztári napló " " "	—	05	27	Alapító levél 25 drb	1	—
10	Templompénztári számadás, küliv " " "	—	06	28	Nyugtanyakönyvecske az egyh. pénzt. adósa számára " " "	1	—
10a	" " " beliv " " "	—	06	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon. 10 péld.	—	40
11	Relatio de statu Parochiae 10 péld.	—	40	30	Latin misejegyzék 10 iv	—	40
12	Consignatio conjugum in divortio viventium " " "	—	40	31	Párbér napló 10 iv	—	40
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt " " "	—	40	32	Kötelezvény 50 drb	1	—
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum " " "	—	40	33	Gyónó cédula 500 drb	2	—
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil. " " "	—	20	34	Ésketési bizonyítv. anyakönyvi bejegyzéshez 50 drb	1	—
16	Értesítvény népoktatási intézetekről " " "	—	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg) 50 drb	1	—
				35n	" " (német szöveg) 50 drb	1	—
				35b	" " (bunyevác szöveg) 50 drb	1	—
				36	Jegyesek anyakönyve (merített papír) ivenként	—	08
				37	Hirdetési bizonyítvány 50 drb	1	—

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908. március 1.

A Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat m. sz. igazgatósága.